

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 26 januari 2023 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaten
met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
Regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

vertegenwoordigd door advocaat
met woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert door neerlegging in het digitaal loket op 11 mei 2022 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 6 april 2022 met nummer _____ waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 10.800 euro wegens schending van artikel 19 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 (hierna: Jachtdecreet), de artikelen 11, 13 en 51, 6° van het besluit van de Vlaamse regering van 25 april 2014 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: Jachtvoorwaardenbesluit), en artikel 12 van het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (hierna: Soortenbesluit). Er wordt haar met name verweten dat ze 3 illegale vangconstructies heeft opgesteld, 1 gifstof, 4 veerklemmen en 92 stroppen in haar bezit had, alsook 1 dode buizerd en 4 dode waterhoenen.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.
Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 17 november 2022. Advocaat _____ voert woord voor verzoekende partij.
Advocaat _____ loco advocaat _____ voert het woord voor verwerende partij.

III. Feiten

1.

Op 5 maart 2018 stellen zeven natuurinspecteurs/gewestelijke toezichthouders voor het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: verbalisant) op verschillende (bos)percelen te het volgende vast:

"1) Aanleiding:

Naar aanleiding van een gecoördineerde actie in het kader van roofvogel- en predatorbestrijding werd het jachtgebied van _____ doorzocht.

2) Vaststellingen van het 1^e team bestaande uit natuurinspecteurs ...

Op maandag 05/03/2018 rijden ... naar een bosbestand ... gekend onder kadastraal nummer _____. Daar zien wij een Pick-up jeep met kenteken _____ en twee personen die bomen aan het vellen zijn. ... Een persoon neemt het woord en identificeert zich met zijn identiteitskaart als _____ .. en stelt zich voor als plaatselijke Bijzondere Wachter van de bouseigenaar en jachtrechthouder _____ Wij vragen zijn legitimatiekaart van Bijzondere Wachter OGP voor te leggen. _____ zegt ons dat zijn legitimatiekaart nog thuis ligt. ...

Om 10:30 uur treffen wij ongeveer halfweg het bosperceel een rechthoekige soort kooi aan (... fotodossier ...) van +- 40 cm hoog, +-150 cm lang en +- 120 cm breed die met een ijzeren staaf ongeveer 60 cm halfopen is gekanteld. De kooi is gemaakt in betonnet met mazen van 5 cm op 5 cm. In de bodem van die kooi zien wij eveneens dezelfde betonnet die met aarde en bladeren is bedekt waarin een kuil is gemaakt waar een deel van een fazantenkadaver is te zien. Over dit kadaver lopen twee touwen die naar de ijzeren staaf leiden die de kooi omhoog houden. Wanneer wij aan de touwen trekken valt heel de constructie naar beneden (... fotodossier ...). De kooi is aan de bovenzijde NIET afgedekt met een ondoorzichtige plaat. In gesloten toestand is er ter hoogte van het maaiveld geen enkele opening waarin een diameter van 6.5 cm kan worden getrokken. Gezien de aanwezigheid van een kadaver, hier een dode fazanthaan, is de kooi duidelijk opgesteld voor het vangen van aas etende roofdieren zoals vos, marterachtigen of roofvogels als buizerd. Deze gehele constructie voldoet helemaal NIET aan de beschrijving van een mogelijke kast- of

kooival zoals omschreven in het Jachtvoorwaardenbesluit. Om die reden is het door de Vlaamse regering geen toegestaan vangmiddel en is bij gevolg te beschouwen als een verboden vangtuig conform ... het Jachtdecreet.

Aan de kooi hangt echter wel een soort identificatieplaatje (... fotodossier ...) die verwijst dat deze val geplaatst is ter bestrijding van ekster-zwarte kraai en kauw conform het Soortenbesluit ... Met als identificatie een nummer van jachtverlof ... die echter een onbestaande jachtverlofnummer is. ... Ook hierbij kunnen we meteen stellen dat enkel een Larsenkooi en een trechterval zijn toegestaan, deze val voldoet helemaal niet aan de beschrijving van deze twee vangtuigen ... Daarbij is het gebruik van kadavers, slachtafval of vleesresten ten strengste verboden voor het vangen van ekster, kraai of kauw omdat dit roofvogels als buizerd aantrekt die op deze manier zouden worden gevangen. DUS is dit vangtuig bijgevolg een verboden vangtuig conform ... het Soortenbesluit.

Omstreeks 10:55 uur hebben wij telefonisch contact met team 2 ... met de melding dat zij in een andere bosperceel een gelijkaardige vangkooi klaar opgesteld hebben aangetroffen.

Om ongeveer 11:10 uur ontvangen wij telefoon van team 3 ... dat zij in een bosperceel achter de woning van ... een ton hebben gevonden met verdoken wapens, gifstoffen gekend voor aanmaak van illegaal giftig lokaas, klemmen en stroppen. Meteen komt dit adres ons bekend voor van de identificatie van ... Zij vragen politie ter plaatse in functie van de wapenwetgeving waarvoor wij niet zijn bevoegd.

Om 11:15 uur melden wij ons aan bij ... die nog steeds in het bos aan het werk is. Wij brengen hem op de hoogte van onze vaststelling i.v.m. de illegale vangkooi. Hij zegt meteen dat die vangkooi door hem is opgesteld voor de vangst van vossen als kastval conform de jachtwetgeving. Wij leggen hem uit dat dit vangtuig geen kastval, noch kooival is om de redenen zoals hier boven beschreven. Wij confronteren hem met de identificatieplaat met onbestaand jachtverlofnummer die verwijst naar het Soortenbesluit en niet naar een kastval zoals in het Jachtvoorwaardenbesluit vermeld. ... zegt dat hij deze identificatieplaat van de WBE kreeg met de instructie om aan deze kooien te hangen. Hij zegt ons dat het nummer als identificatie inderdaad niet verwijst naar een jachtverlofnummer omdat hij geen jachtverlof bezit maar het vermelde nummer ... zijn aanstellingsnummer als Bijzondere Wachter is. Hij zegt ons nog twee dezelfde vangtuigen opgesteld te staan op een andere locatie die hij ons niet wenst kenbaar te maken.

Om 11:28 uur brengen wij ... op de hoogte dat wij deze illegale vangkooi bestuurlijk in beslag nemen en dat deze ter plaatse en niet opgesteld moet laten staan om later door onze dienst te worden opgehaald voor bestuurlijke vernietiging. ... probeert ons meermaals te overtuigen om de zaak zo te laten en geen proces verbaal op te stellen in kader van zijn beëdiging als Bijzondere Wachter. Daarbij brengt hij ons op de hoogte dat hij, in tegenstelling tot zijn eerdere beweringen, momenteel GEEN Bijzondere Wachter meer is. Zijn aanstelling zou recent door de Gouverneur zijn ingetrokken omdat hij geen blanco strafblad kon voorleggen en momenteel bezig is met de procedure om 'verschoning' aan te vragen. Wij maken hem duidelijk dat wij niet onderhandelen en bij onze beslissing blijven.

In aanwezigheid van _____ gaan wij over tot grondige zoeking van het voertuig naar mogelijke bijkomende vaststellingen. Bij de zoeking in de wagen van verdachte treffen wij in het opberg vak van de linker achterdeur, verdoken onder een camouflagesjaal, een doos aan met kogelmunitie van het kaliber 22-250 Rem van het merk Winchester (... fotodossier ...). Dit kaliber is bij ons ambtshalve gekend als een ideaal kaliber voor het schieten van vossen. Daarbij lag ook een zwaar zoeklicht met een rood glas die typisch is om bij nacht vossen op te sporen zegt meteen dat die munitie niet van hem is, dat hij geen jachtverlof en geen wapens heeft. ...

_____ zegt dat het munitie is die eens achter gebleven is van jagers die hij vervoerde tijdens een jachtpartij. Gezien _____ geen wettige reden heeft om deze munitie te vervoeren en bij zich te hebben vragen wij om 11:45 uur bijstand van de politie in kader van de Wapenwet. Om 12:00 uur komt een politieploeg van _____ . ter plaatse. Wij wijzen hen aan waar wij de munitie hebben aangetroffen, gaan over tot het nemen van de nodige administratieve nota's en nemen de munitie in beslag. Wij verwijzen hiervoor naar hun aanvankelijk proces verbaal ... Om 12:08 uur laten wij verdachten beschikken.

3) Vaststelling van het 2e team bestaande uit natuurinspecteurs ...

Op maandag 05/03/2018 ... rijden wij ... naar ... een bosperceel ... kadastraal gekend als

Om 10:55 treffen we een vangklaar opgestelde rechthoekige soort kooi aan (... fotodossier ...) van +- 40 cm hoog, +-150 cm lang en +- 120 cm breed die met een ijzeren staaf ongeveer 60 cm halfopen is gekanteld. De kooi is gemaakt in betonnet met mazen van 5 cm op 5 cm. Op de bodem van die kooi zien een deel van een kadaver (zie ... fotodossier ...). Over dit kadaver lopen twee touwen die naar de ijzeren staaf leiden die de kooi omhoog houden. Ook deze kooi is aan de bovenzijde niet afgedekt er is in gesloten toestand geen vluchtopening van 6.5 op 6.5 cm voorzien ter hoogte van het maaiveld. Gezien de aanwezigheid van een kadaver is de kooi duidelijk opgesteld voor het vangen van aas etende roofdieren zoals vos, marterachtigen of roofvogels als buizerd. Deze gehele constructie voldoet niet aan de beschrijving van een mogelijke kast- of kooival zoals omschreven in het Jachtvoorwaardenbesluit en is bijgevolg te beschouwen als een verboden vangtuig conform art 19 van het Jachtdecreet.

Aan de kooi is een identificatieplaatje bevestigd (...fotodossier ...) die verwijst dat deze val geplaatst is ter bestrijding van ekster-zwarte kraai en kauw conform het Soortenbesluit ... Het nummer _____ is echter geen nummer van een jachtverlof. In functie van bestrijding van ekster, kraai en kauw ... is echter enkel het gebruik van een Larsenkooi en een trechterval toegestaan. Deze val voldoet niet aan de beschrijving van deze twee vangtuigen ... Daarbij is het gebruik van kadavers, slachtafval of vleesresten verboden voor het vangen van ekster, kraai of kauw omdat dit onder andere roofvogels als buizerd aantrekt die op deze manier zouden worden gevangen. ... is dit vangtuig bij gevolg een verboden vangtuig conform ... het Soortenbesluit ...

Omstreeks 10:55 uur hebben wij telefonisch contact met de team 1 en vernemen we dat zij in een ander bosperceel een gelijkaardig vangkooi hebben gevonden. Wij sluiten het vangtuig en bevestigen een formulier BHBM aan.

Daarna begeven we ons naar
van

om bijstand te geven bij de huiszoeking

4) Vaststellingen van het 3e team bestaande uit natuurinspecteurs ...

Op maandag 05/03/2018 ... rijden wij via ... in een bosdreef ... kadastraal
Wij zien dat er in het bos enkele voorwerpen bij elkaar staan
gestockeerd.

Wij stappen uit en gaan tot aan de voorwerpen. Het betreffen: (... fotodossier ...)

- een rechtopstaande kleine blauwkleurige metalen kist, dicht maar niet afgesloten. een rechtopstaande klein witkleurig plasticen vat met rood deksel, dicht maar niet afgesloten.
- een liggend langwerpig zwartkleurig plasticen vat met zwart deksel, dicht en toegeplakt met siliconen en zwarte plakband.

Wij controleren de inhoud van elk voorwerp:

In de groen/blauwkleurige metalen kist: (... fotodossier ...)

- een glazen weck-bokaal, half gevuld met fijne zwartkleurige korrels. Wij herkennen de inhoud als zijnde TEMIK-korrels, een gewasbeschermingsmiddel, voor particulieren verboden bezit, door onze dienst gekend als illegaal bestrijdingsmiddel (vergif) tegen predatoren in het jachtmilieu.
- een oud metalen rond munitiedoosje (diabolo's, luchtdrukwapenmunitie), half gevuld met een rooskleurig poeder.
- een klein glazen bokaaltje (mosterddekseel), half gevuld met visolie.
- 4 vossenstroppen, vervaardigd uit fijne staalkabels, bevestigd aan een metalen schakelketting.

In het witkleurig plasticen vat met rood deksel: (... fotodossier ...)

- 7 metalen veerklemmen, type pootklem (4 oude, 3 nieuwere), verboden gebruik/bezit in het Vlaamse Gewest.
- 88 vossenstroppen, vervaardigd uit fijne staalkabels.

In het zwartkleurig plasticen vat met zwart deksel: (... fotodossier ...)

- 4 vuurwapens (geweertype), waarvan 3 verpakt (2 in pvc noppenfolie, 1 in witte badhanddoek).
- Ten gevolge de vondst van de weggeborgen vuurwapens in het bos contacteren wij om 11.10 uur de 101. Er zal een ploeg gestuurd worden om de wapens op te halen.

Wij nemen de blauwkleurige kist met de gifstoffen, het roze poeder en de visolie gerechtelijk in beslag ..., de stroppen en het witkleurig vat met inhoud nemen we bestuurlijk in beslag ... Verdachte doet vrijwillig en definitief afstand van alle tuigen ...

De bosdreef wordt verderop afgesloten door een huifaanhangwagen (personenvervoer tijdens de jacht) en een paardenaanhangwagen. Verder zijn verschillende voorwerpen aanwezig, gerelateerd aan de jacht (o.a. een kraaienvaak met een identificatieplaatje waarop ... is genoteerd). De oostelijke perceelgrens paalt aan de woonplaats

Omstreeks 11.25 uur arriveren ... Zij nemen kennis van onze vaststellingen en nemen het zwartkleurig vat met de vuurwapens mee ...

Wij hebben intussen kennis gekregen via collega ... dat hij een manspersoon in het jachtrevier heeft aangesproken die zich kenbaar heeft gemaakt als ... bijzondere veldwachter in het betrokken jachtrevier van ... is woonachtig in ... en zal op de middag naar huis komen ... Wij besluiten om deze persoon in ... op te wachten, ten einde hem te confronteren met onze vaststellingen in het bosperceel, palend aan zijn woonplaats. Omstreeks 12.15 uur zien wij, geparkeerd ter hoogte van de Hoogstraat 4, in de achteruitkijkspiegel een donkerkleurige terreinwagen pick-up komend uit westelijke richting, de bosdreef inslaan. Wij rijden terug de bosdreef in en zien dat de terreinwagen stil staat ter hoogte van de locatie waar wij eerder de voormelde voorwerpen hadden aangetroffen. Aan de terreinwagen staat een manspersoon. Wij stappen uit en maken ons kenbaar. De man maakt zich kenbaar als ... Wij vragen hem of hij zijn vaatjes zoekt. Hij beaamt dit door te zeggen dat 'Ze weg zijn, he'. Wij vragen hem of dit zijn vaten waren. Hij antwoordt bevestigend en erkent onmiddellijk de feiten. Kort nadien arriveren collega's ... In het kader van het verdere onderzoek vragen wij aan ... een vrijwillige toestemming tot huiszoeking op zijn woonplaats.

5) Huiszoeking:

5.1.) Toestemming tot huiszoeking ...

5.2.) Vaststellingen – resultaten huiszoeking

Op maandag 05/03/2018 omstreeks 12.20 uur starten wij de huiszoeking ...

A) We vinden een dode buizerd ... (... fotodossier ...). ... vermeldt de buizerd gevonden te hebben op het kruispunt van ... Bij de autopsie werd een uitgebreide bloeding gezien ter hoogte van de linker borstspier. Er werd op de RX echter geen spoor van hagel gevonden. Het toxicologische onderzoek was ook negatief ...

B) We vinden 4 diepgevroren waterhoenen ... vermeldt dat zijn hond de dode waterhoenen bij hem heeft gebracht ... Op de RX werden geen tekenen van afschot gevonden ...

C) We vinden munitie en nog aanwezige wapens (... fotodossier ...). ... heeft geen jachtverlof, beëdiging werd in januari 2018 niet meer verlengd wegens veroordeling bouwovertreding en heeft dus geen wettige reden om wapens en munitie in zijn bezit te hebben. Om 12.44 uur wordt 101 gebeld. ... komen ter plaatse en halen munitie en wapens op. ... Betrokkene zal door de politie verhoord worden op 19/03/2018 omtrent het bezit van de vuurwapen en het bezit van de munitie.

6) Vaststellingen door team 3 ... in

Na de huiszoeking, omstreeks 14u.05, begeven natuurinspecteurs ... zich naar een bosperceel ... kadastraal ... Daar treffen zij een vangtuig (gelijkaardig aan hierboven beschreven vangtuigen) aan. Ze sluiten dit vangtuig en bevestigen er een formulier BHBM aan. (... fotodossier ...).

Om 15:50 uur neemt Natuurinspecteur ... telefonisch contact op ... om hem mee te delen dat wij ondertussen in totaal drie illegale vangkooien hebben aangetroffen. Wij brengen hem op de

hoogte dat naast de eerste twee kooien ook de derde kooi bestuurlijk in beslag is genomen. Wij brengen hem ook op de hoogte dat deze mondeling opgelegde bestuurlijke maatregel schriftelijk is bevestigd door middel van aanplakking aan de drie kooien. Wij benadrukken dat die door ons niet vangklaar ter plaatse werden gelaten om later door ons op te halen voor bestuurlijke vernietiging en deze kooien bij gevolg niet mag ontvreemden.

Verklaring/Verhoor:

... Op 16 mei 2018 wordt het verhoor afgenomen in het politiebureau van _____ n het verhoor verklaart _____ dat hij niet weet wat er in de groen/blauwe kist zit. Verderop laat hij echter weten dat hij de bokaal met TEMIK heeft afgeplakt en alles zelf in die kist heeft gestoken.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. _____ dat wordt afgesloten op 29 mei 2018 (hierna: het PV) en op 31 mei 2018 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief.

2.

Op 7 juni 2018 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 4 juni 2018 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 6 augustus 2018 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om eventueel een alternatieve bestuurlijke geldboete en een voordeelontneming op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij bezorgt op 31 augustus 2018 haar schriftelijk verweer, waarbij ze een bewijs voegt van haar inkomsten op dat ogenblik.

4.

Op 3 maart 2022 vraagt de gewestelijke entiteit aan verzoekende partij om, in navolging van de melding in haar schriftelijk verweer van haar precaire financiële toestand, hierover voor 3 april 2022 bijkomende stukken over te maken, zodat ze een correcte beoordeling kan maken van haar financiële draagkracht. Verzoekende partij maakt in navolging hiervan geen bijkomende stukken over.

5.

Op 6 april 2022 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 14 april 2022 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

6.

Verzoekende partij wordt ondertussen op 20 februari 2021 omwille van het bezit dan wel het dragen van de bij haar aangetroffen vergunningsplichtige vuurwapens en het bezit van munitie, samen met haar aansteller en jachtrechthouder gedagvaard voor de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (hierna: strafrechtbank) wegens inbreuken op de Wapenwet. Deze verklaart de tenlasteleggingen in het vonnis van 24 juni 2021 bewezen en verleent beiden 'de gewone opschorting van de uitspraak van de veroordeling met een proeftijd van 3 jaar'. Er is tegen dit vonnis volgens verzoekende partij door haar geen hoger beroep aangetekend.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van het non bis in idem-beginsel omdat ze meent dat de bestreden boete wordt opgelegd voor feiten die juridisch samenhangen met feiten waarvoor ze al strafrechtelijk is vervolgd en bestraft. Ze stelt dat er bij de beoordeling hiervan moet worden uitgegaan van de werkelijke aard van de gepleegde feiten en niet van hun kwalificatie als welbepaalde misdrijven, zodat er moet worden onderzocht of er sprake is van een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot dezelfde verdachte die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden naar tijd en plaats, waarbij ook de aard van de feiten en de intentie van de dader van belang kunnen zijn. Ze stelt dat ze in het kader van haar opdracht van om zijn jachtterrein te beheren en te onderhouden ook vossen en kraaien bestrijdt. Ze meent dat zowel het bezit van de vuurwapens, waarvoor ze is berecht door de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (hierna: strafrechtbank) en de gunst van de opschorting verkreeg, als het bezit en het gebruik van de verboden vangstuigen, waarop de bestreden beslissing betrekking heeft, kaderen in dit bestrijdingsdoel en dus hetzelfde objectief hebben, zodat ze juridisch moeten worden beschouwd als samenhangende juridische feiten in de zin van het non bis in idem-beginsel. Ze stelt dat er

naast een subjectief verband en met name de eenheid van opzet tussen het bezit van de bestrijdingsmiddelen ook een objectief verband is en de feiten zowel in tijd als in ruimte objectief met elkaar samenhangen. Ze meent dat er voor de weerhouden misdrijven op basis waarvan de bestreden boete wordt opgelegd dus al een straf is uitgesproken, zodat de bestreden beslissing waarbij hiervoor een bijkomende sanctie wordt opgelegd het non bis in idem-beginsel schendt.

2.

Verwerende partij betwist het middel. Ze wijst op (het ondertussen opgeheven) artikel 16.4.28 DABM en merkt op dat het non bis in idem-beginsel zich slechts uitstrekt tot een tweede vervolging van dezelfde persoon wegens hetzelfde strafbaar feit, terwijl er in voorliggend dossier geen sprake is van dezelfde feiten. Ze stelt dat de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de bestreden boetebeslissing de schending betreffen van artikel 19 Jachtdecreet, de artikelen 11, 13 en 51, 6° Jachtvoorwaardenbesluit en artikel 12 Soortenbesluit, terwijl verzoekende partij voor deze milieumisdrijven niet strafrechtelijk werd veroordeeld. Ze stelt dat de strafrechtbank zich hierover niet heeft uitgesproken en enkel was gevat voor feiten van verboden wapenbezit, die geen voorwerp uitmaken van de bestreden boetebeslissing. In de rand hiervan stelt ze ook dat de beslissing van de procureur des Konings van 4 juni 2018 om de milieumisdrijven niet te vervolgen op basis van artikel 16.4.34 DABM van rechtswege het verval van de strafvordering tot gevolg heeft. Ze merkt nog op dat verzoekende partij in haar verzoekschrift bij haar tweede middel zelf aangeeft dat de feiten van verboden wapenbezit waarvoor ze werd vervolgd voor de strafrechtbank geenszins dezelfde feiten zijn als deze die aan de basis liggen van de bestreden boetebeslissing, zodat ze erkent dat ze hiervoor nog niet is veroordeeld.

3.

Verzoekende partij herhaalt in haar wederantwoordnota dat de juridische kwalificatie van de feiten als misdrijf niet ter zake doet omdat een tweede vervolging die is gebaseerd op een verschillende kwalificatie van de gepleegde feiten niet toegelaten is, zodat het argument van verwerende partij dat er sprake is van andere feiten omdat het andere misdrijven betreft niet ter zake doet. Ze benadrukt dat er bij de beoordeling of de feiten een juridische eenheid uitmaken moet worden gekeken naar de werkelijke aard hiervan en niet naar hun strafrechtelijke kwalificatie als misdrijven. Ze herhaalt dat het non bis in idem-beginsel zich ertegen verzet dat bepaalde feiten in een tweede procedure artificieel uit het geheel worden gelicht, hoewel ze deel uitmaken van een onophoudelijk vertoonde gedraging met eenzelfde misdadig opzet en daardoor onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Ze verwijt verwerende partij dat ze niet antwoordt op het argument dat zowel het bezit van vuurwapens als het bezit

van klemmen en stroppen en het gebruik van vangkooien allebei kaderen in hetzelfde oogmerk van de bestrijding binnen de terreinen van _____ en dus hetzelfde doel hebben, waardoor ze juridisch moeten worden beschouwd als samenhangende juridische feiten in de zin van het *non bis in idem*-beginsel.

Beoordeling door het College

1.

Een tweede strafvervolging en bestraffing van eenzelfde persoon wegens identieke of substantieel dezelfde feiten, die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak, is verboden overeenkomstig artikel 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), artikel 14.7 van het Internationaal verdrag van 19 december 1966 inzake burgerrechten en politieke rechten (BUPO) en het algemeen (strafrechtelijk) rechtsbeginsel '*non bis in idem*', dat dezelfde draagwijdte heeft als deze bepalingen en daardoor binnen de Belgische rechtsorde wordt gewaarborgd. Er is sprake van een strafvervolging wanneer de vervolging beantwoordt aan een strafrechtelijke kwalificatie volgens het interne recht, de inbreuk volgens haar aard geldt voor alle burgers of de sanctie op de inbreuk volgens haar aard en haar ernst een repressief of preventief oogmerk heeft. Identieke of substantieel dezelfde feiten zijn een geheel van concrete feitelijke omstandigheden die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden door samenhang in tijd, ruimte en voorwerp, waarbij niet de inbreuken of de kwalificatie van de feiten, maar de feiten zelf identiek of substantieel dezelfde moeten zijn.

Een bestuurlijke geldboete heeft tot doel om gedragingen in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel XVI DABM en waarop overeenkomstig deze titel een straf is gesteld, te voorkomen en te bestraffen. Het is een sanctie met een overwegend repressief karakter, zodat het opleggen van dergelijke boete door het punitief karakter hiervan volgens de kwalificatiecriteria van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens een strafvervolging betreft in de zin van artikel 6 EVRM. Bij het opleggen hiervan moet dan ook worden voldaan aan de procedurele en materiële waarborgen voor strafvervolging en bestraffing, zoals onder meer vervat in de artikelen 6 en 7 EVRM en het zevende protocol bij het EVRM, in de artikelen 14 en 15 BUPO en in de fundamentele beginselen van het strafrecht, waaronder het *non bis in idem*-beginsel. Er kan dan ook geen bestuurlijke boeteprocedure meer worden opgestart dan wel een bestuurlijke geldboete worden opgelegd als er voor dezelfde feiten in het verleden al een andere strafvervolging is ingesteld dan wel een straf is opgelegd.

2.

Verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat de bestreden boetebeslissing de uitkomst is van een tweede strafvervolging van dezelfde strafbare feiten als deze waarvoor ze zich reeds moest verantwoorden voor de strafrechtbank, die zich daarover definitief heeft uitgesproken.

De argumentatie van verzoekende partij steunt op het uitgangspunt dat de respectievelijke strafbare feiten die aan de grondslag liggen van de strafprocedure en de voorliggende boeteprocedure allemaal kaderen in het beheer van het jachtgebied van en in het bijzonder de bestrijding van vossen en kraaiachtigen, zodat ze hetzelfde objectief hebben en in die optiek moeten worden beschouwd als juridisch samenhangende feiten waarvoor slechts één strafvervolging kan worden ingesteld en één straf kan worden opgelegd. Deze argumentatie mist echter feitelijke grondslag in het licht van de concrete omstandigheden, zodat verzoekende partij niet aantoont dat er tussen de verschillende strafbare feiten een objectief oorzakelijk verband bestaat en ze moeten worden beschouwd als identieke of substantieel dezelfde feiten.

De bestuurlijke boeteprocedure en de opgelegde boete vinden hun oorzaak in de vaststelling dat verzoekende partij (in strijd met het Jachtdecreet, het Jachtvoorwaardenbesluit en het Soortenbesluit) 3 illegale vangconstructies heeft opgesteld en in het bezit was van respectievelijk een gifstof, 7 veerklemmen, 92 stroppen, 1 dode buizerd en 4 dode waterhoenen. Deze strafbare feiten kunnen redelijkerwijze niet worden beschouwd als identieke dan wel substantieel dezelfde feiten als deze waarvoor verzoekende partij zich eerder moest verantwoorden voor de strafrechtbank en die betrekking hadden op het (in strijd met de Wapenwet) bezitten dan wel dragen van vergunningsplichtige vuurwapens en het bezit van munitie.

Terwijl het strafbare feit van het bezit en het dragen van enkele van de vuurwapens desgevallend nog zou kunnen worden gerelateerd aan de bestrijding van de vos en kraaiachtigen, hoewel verzoekende partij dat niet aantoont, is dit niet dan wel niet noodzakelijk zo met de verboden vangsttuigen die aan de basis liggen van de bestuurlijke geldboete. Zo blijkt niet dat de 3 illegale vangconstructies met dierlijk afval enkel staan opgesteld in functie van de bestrijding van vossen (en kraaiachtigen). Gelet op hun opbouw zijn ze daarvoor niet geschikt en zijn ze niet selectief, waardoor ze evengoed andere (beschermd) aaseters kunnen treffen zoals marterachtigen en roofvogels, zoals wordt opgemerkt in de bestreden beslissing en door verzoekende partij (als voormalige bijzondere veldwachter) op zich niet wordt betwist. Dezelfde vaststelling geldt voor de gifstof, de veerklemmen en de stroppen.

Verzoekende partij verklaarde tijdens haar verhoor overigens dat ze deze illegale vangstuigen nooit heeft gebruikt, zodat ook niet valt in te zien op welke wijze ze bijdroegen tot de bestrijding van vossen en kraaiachtigen, terwijl ze enkel wordt beboet voor het bezit hiervan. Gelet op deze vaststellingen kan verzoekende partij redelijkerwijze niet ernstig voorhouden dat de illegale vangstuigen samen met de illegale vuurwapens kaderden in het beheer van het jachtgebied omdat deze vangstuigen daarvoor niet dienen. Dit geldt bovendien ook voor het bezit van een dode buizerd en vier dode waterhoenen omdat opnieuw niet valt in te zien hoe deze strafbare feiten daartoe bijdragen. De door verzoekende partij aangevoerde eenheid van opzet kan niet dermate ruim worden geïnterpreteerd dat dit alle strafbare feiten, die respectievelijk een schending uitmaken van het Jachtdecreet, het Jachtvoorwaardenbesluit, het Soortenbesluit en de Wapenwet, zou behelzen. Dit volgt bovendien ook uit de beoordeling in het vonnis van de strafrechtbank, waaruit blijkt dat verzoekende partij met betrekking tot de vijf in het bos aangetroffen geweren heeft verklaard dat deze daar al een paar jaar lagen en dat ze deze nooit heeft gebruikt. In die optiek kunnen ook deze geweren niet hebben bijgedragen tot het beheer van het jachtgebied en met name de bestrijding van vossen en kraaiachtigen, terwijl verzoekende partij zich enkel diende te verantwoorden voor het bezit hiervan.

3.

De aangevoerde schending door verzoekende partij van het *non bis in idem*-beginsel is bovendien ook in tegenspraak met de vaststelling dat ze hiervan klaarblijkelijk geen melding maakte in de procedure voor de strafrechtbank, hoewel de bestuurlijke boeteprocedure op dat ogenblik al was opgestart, terwijl ze ook tijdens deze boeteprocedure geen melding maakte van het feit dat er voor het verboden wapenbezit een vonnis van de strafrechtbank was tussengekomen.

Een beslissing houdende strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf sluit het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor dit misdrijf uit, terwijl een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf het verval van de strafvordering voor dit misdrijf inhoudt (artikel 16.4.34, lid 1 DABM). De procureur des Konings besliste op 4 juni 2018 om de milieumisdrijven waarvoor de bestuurlijke geldboete wordt opgelegd niet strafrechtelijk te behandelen, waardoor verzoekende partij zich hiervoor niet langer moest verantwoorden voor de strafrechter. De gewestelijke entiteit bracht verzoekende partij vervolgens op 6 augustus 2018 op de hoogte van het opstarten van de bestuurlijke boeteprocedure, waardoor deze vanaf dat ogenblik het risico liep dat haar voor de milieumisdrijven een bestuurlijke geldboete kon worden opgelegd. Verzoekende partij wordt tijdens de bestuurlijke boeteprocedure op 20 februari 2021 gedagvaard voor de strafrechtbank wegens inbreuken op

de Wapenwet, waarna op 24 juni 2021 een vonnis tussenkomt. Indien verzoekende partij meende dat de strafbare feiten waarvoor ze voor de strafrechtbank werd gedagvaard substantieel dezelfde feiten zijn als deze die aan de basis liggen van de bestuurlijke boeteprocedure, diende ze dit op dat ogenblik aan te voeren bij de strafrechtbank, zodat deze dit argument kon beoordelen en daarmee desgevallend rekening kon houden. Omgekeerd diende ze in het kader van de bestuurlijke boeteprocedure te wijzen op het vonnis van de strafrechtbank als ze meende dat het *non bis in idem*-beginsel aan de orde was, zodat de gewestelijke entiteit dit kon beoordelen en daarmee desgevallend rekening kon houden. Ze liet dit volgens de voorliggende stukken echter na, zodat ze klaarblijkelijk ook zelf van oordeel is dat er geen schending voorligt van het *non bis in idem*-beginsel.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist de begroting van de opgelegde geldboete, die volgens haar disproportioneel en onredelijk hoog is. Ze voert dus feitelijk de schending aan van de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM en van het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ze vraagt om de boete te herleiden tot nul dan wel te verminderen tot een minimum omwille van de geringe ernst van de feiten en de verzachtende omstandigheden, de manifeste overschrijding door de gewestelijke entiteit van de redelijke beslissingstermijn en haar precaire financiële toestand. Ze verzoekt om de gebeurlijke geldboete in het licht van deze omstandigheden minstens deels op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging.

Wat betreft de ernst van de feiten meent ze dat het vooropgestelde basisbedrag van 17.425 euro daarmee omwille van meerdere elementen redelijkerwijze niet in verhouding staat. Wat betreft het gebruik van de 3 vangkooien wijst ze met name op de vaststelling dat ze in het licht van het beheer van het jachtgebied van _____ onder meer instaat voor de bestrijding van vossen, die als overige wild mogen worden bestreden, zodat haar intentie om met de vangkooien vossen te vangen correct was. Ze merkt op dat de reden waarom deze vangstuigen niet voldeden aan het Jachtdecreet en het Jachtvoorwaardenbesluit is dat ze deze zelf heeft gemaakt. Wat betreft het bezit van gif, 7 veerklemmen en 92 stroppen stelt ze dat deze nog van haar vader waren en dat ze deze niet effectief gebruikte, zoals blijkt uit de vaststelling dat ze niet vangklaar stonden. Wat betreft het bezit van de dode buizerd en de 4

dode waterhoenen benadrukt ze dat deze geen tekenen van afschot vertoonden, zodat haar verklaring dat ze deze dieren niet heeft gevangen geloofwaardig is. Ze wijst algemeen nog op de vaststelling dat de procureur des Konings heeft geoordeeld dat de milieumisdrijven niet voldoende ernstig waren om te vervolgen voor de strafrechtbank en enkel het verboden wapen- en munitiebezit heeft weerhouden, terwijl ze voor deze ernstigere strafbare feiten gewone opschorting van de uitspraak van de veroordeling kreeg, waarmee het basisbedrag van de boete van 17.425 euro niet in verhouding is.

Wat betreft de termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit conform artikel 16.4.37 DABM een boetebeslissing moet nemen stelt ze dat deze dermate is overschreden dat de gewestelijke entiteit het alsnog sanctioneren van de feiten concreet en afdoende moest motiveren. Ze meent dat de overweging dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen daartoe niet volstaat en tegenstrijdig is met het tijdsverloop. Ze meent ook dat de beperkte vermindering van het (op zichzelf ook betwiste) basisbedrag met ongeveer 38% in het licht hiervan onvoldoende is en dat een vermindering van minstens 75% of meer is aangewezen. Ze wijst op de vaststelling dat de gewestelijke entiteit haar op 6 augustus 2018 op de hoogte bracht van de opstart van de boeteprocedure, zodat ze hierover in beginsel uiterlijk op 3 februari 2019 een beslissing moest nemen, zodat de bestreden beslissing van 6 april 2022 dateert van ruim 3 jaar en 2 maanden na de uiterste beslissingsdatum of 4 jaar en 1 maand na de feiten. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze die lange duurtijd niet verantwoordt, terwijl ze tijdig een schriftelijk verweer indiende, er geen hoorzitting plaatsvond, er daarna geen nieuwe onderzoekdadn zijn gesteld, ze haar medewerking verleende en het dossier inhoudelijk niet complex is.

Wat betreft haar financiële toestand stelt ze dat ze ten tijde van de feiten voor het beheer van het jachtgebied van een beperkt maandelijks inkomen had van 1.688 euro, en dat ze de gewestelijke entiteit hiervan in haar schriftelijk verweer ook heeft bericht. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze hiermee in de bestreden beslissing geen rekening houdt en enkel stelt dat de eveneens overgemaakte vereenvoudigde belastingaangifte onvoldoende is om haar precaire financiële toestand te bewijzen. Ze stelt dat ze op heden nog altijd een inkomen geniet voor het beheer van het jachtterrein, maar dat dit gelet op haar leeftijd en de aard van het werk, waardoor ze nog slechts de helft van haar oorspronkelijke uren werkt, is gedaald tot 1.100 euro à 1.200 euro per maand, ten bewijze waarvan ze loonbonnen van januari, februari en maart 2022 bijbrengt. Ze stelt dat ze hiermee aannemelijk maakt dat haar financiële mogelijkheden beperkt zijn en dat een vermindering van de boete met minstens 20% is verantwoord.

2.

Verwerende partij wijst op de ruime beoordelingsbevoegdheid van de gewestelijke entiteit bij het begroten van de gepast geachte boete. Ze stelt dat de daarvoor toepasselijke artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM enkel zijn geschonden als er wordt aangetoond dat er een duidelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de boete en dat de decretale waarderingscriteria foutief dan wel kennelijk onredelijk zijn toegepast. Ze wijst op de ruime motivering hierover in de bestreden beslissing en meent dat verzoekende partij niet aantoont dat het oordeel van de gewestelijke entiteit kennelijk onredelijk is.

Ze verwijt verzoekende partij dat deze geen afdoende concrete elementen bijbrengt waaruit blijkt dat het basisboetebedrag niet in verhouding staat met de ernst van de ten laste gelegde feiten. Ze wijst ook op de vaststelling dat de gewestelijke entiteit verzachtende omstandigheden in rekening brengt, waardoor de boete wordt verlaagd. Ze merkt op dat de gewestelijke entiteit daarbij enkel rekening kan houden met de gekende gegevens, terwijl verzoekende partij niet reageerde op de vraag van de gewestelijke entiteit van 3 maart 2022 om recente informatie te geven over haar precaire financiële situatie, waarnaar ze in 2018 had verwezen, zodat de gewestelijke entiteit hiermee geen rekening kon houden. In de rand hiervan meent ze dat de bijkomende informatie die verzoekende partij hierover in voorliggende procedure voorlegt ook niet van aard is om de boete bijkomend te verlagen.

Wat betreft de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar beslissingstermijn meent ze dat verzoekende partij geen concrete en pertinente elementen aanbrengt op basis waarvan de boete hierdoor bijkomend moet worden verminderd. Ze stelt dat verzoekende partij ook niet aannemelijk maakt dat ze hierdoor is benadeeld. Ze meent dat verzoekende partij daardoor juist een voordeel had omdat de boete is verminderd, terwijl ze niet aantoont dat de door de gewestelijke entiteit binnen haar ruime discretionaire bevoegdheid toegepaste herleiding kennelijk onredelijk is, in de rand waarvan ze verwijst naar de bespreking van de ernst van de feiten. Ze meent ook dat de door verzoekende partij voorgestelde bijkomende verlaging van de boete met 75% niet steunt op concrete gegevens.

3.

Verzoekende partij herhaalt in haar wederantwoordnota in essentie de argumentatie uit haar verzoekschrift. Wat betreft de ernst van de feiten stelt ze opnieuw dat deze moeten worden genuanceerd en dat het basisboetebedrag buiten proportie is. Wat betreft de beslissingstermijn benadrukt ze dat ze in het licht van de onzekerheid die een boeteprocedure met zich meebrengt belang heeft bij de afhandeling hiervan met bekwame spoed omdat ze zo spoedig mogelijk wil weten of ze al dan niet wordt beboet en hoe hoog de boete uitvalt. Wat

betreft haar financiële toestand merkt ze op dat verwerende partij haar bezwaarlijk kan verwijten dat ze niet tijdig de daarover gevraagde bijkomende informatie heeft bezorgd aan de gewestelijke entiteit, terwijl deze het dossier eerst zelf meerdere jaren heeft laten liggen, om dan vervolgens te stellen dat er enkel rekening kan worden gehouden met de voorliggende elementen. Ze meent dat haar aangetoonde precaire financiële toestand wel degelijk van aard is om de boete bijkomend te verlagen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot de beoordeling van de hoogte van de boete het volgende:

“4.2. De hoogte van de geldboete

Bij de bepaling van de hoogte van de geldboete wordt rekening gehouden met de ernst van de gepleegde feiten, de frequentie en de omstandigheden waarin de feiten gepleegd of beëindigd zijn.

4.2.1. De ernst van de feiten

De regelgeving inzake jacht strekt ertoe om de jacht veilig en duurzaam te maken, met respect voor mens, dier en leefmilieu. De jacht wordt daarom aan strenge regels onderworpen die gericht zijn op het verstandig aanwenden van wildsoorten en hun leefgebieden. Om hieraan tegemoet te komen werden er voor elke categorie, soort, type of geslacht van wild en voor elke jacht- en bestrijdingswijze regels vastgesteld.

Het Soortenbesluit is tot stand gekomen om kwetsbare soorten te beschermen en het streeft een goede biodiversiteit na. Een doordacht soortenbeleid draagt hiertoe bij. Het opzet is om in het wild levende specimens van beschermde soorten door verbodsbepalingen te vrijwaren van vernietigende of verstorende handelingen. Het brengt een gedeelde verantwoordelijkheid mee voor zowel de overheid als de burgers om het soortenbestand voor de komende generaties te vrijwaren.

Het verbod om beschermde soorten in bezit te hebben heeft als doel om de in het wild levende specimens van beschermde soorten uit het eigendoms- en handelscircuit te houden. De overtreder had 5 beschermde vogels (1 buizerd en 4 waterhoenen) wederrechtelijk in zijn bezit.

De in het bos aangetroffen vangconstructies dienden volgens de overtreder voor het bestrijden van vossen. De vangconstructies voldeden niet aan de voorwaarden van een kast- of kooival geschikt voor het bestrijden van vossen en betreffen dus illegale vangtuigen. Andere dieren konden in deze constructies terechtkomen zonder enige ontsnappingsmogelijkheid. Er lag bovendien dierlijk afval in de constructies waardoor roofvogels aangetrokken kunnen worden en hierdoor een risico bestaat op bijvangst van roofvogels.

Veerklemmen en stroppen zijn verboden vangtuigen, onder meer omdat ze niet selectief zijn en er ook andere dieren mee gevangen, verwond of gedood kunnen worden. Niet enkel het gebruik, maar ook het onder zich hebben van deze tuigen is verboden. De overtreder was in het bezit van 7 veerklemmen en 92 stroppen. De overtreder was ook in het bezit van Temik, een gifstof waarvan het bezit al sinds 2004 verboden werd gesteld in de Europese Unie.

Er wordt tevens rekening gehouden met het feit dat de overtreder aangesteld is/was als bijzonder veldwachter en in deze hoedanigheid een voorbeeldfunctie vervult.

Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een geldboete van 17.425 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

De overtreder haalt aan dat hij van gevorderde leeftijd is. Uit het dossier blijkt niet dat deze leeftijd enige verantwoording biedt voor of in relatie staat tot het plegen van de feiten, waardoor dit in casu geen element is dat in aanmerking wordt genomen als een verzachtende omstandigheid. Het is immers voor iedereen, ongeacht diens leeftijd, mogelijk om kennis te nemen van de van toepassing zijnde regelgeving en daarnaar te handelen, al dan niet bijgestaan door een derde. De overtreder toont niet aan dat dit voor hem, louter omwille van zijn leeftijd, niet mogelijk was. De overtreder is/was bovendien aangesteld als bijzonder veldwachter en zou dus zeker op de hoogte moeten zijn van de jachtregelgeving.

De overtreder gaf vrijwillig toestemming voor een huiszoeking. De huiszoeking heeft mee geleid tot het vaststellen van de milieumisdrijven. Dit wordt dan ook meegenomen als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete en geeft aanleiding tot een verlaging van de geldboete tot 15.683 euro.

De overtreder gaf in zijn verweerschrift mee dat hij over beperkte financiële middelen beschikt en voegt bij zijn verweerschrift een voorlopige aangifte van het aanslagjaar 2018. Deze voorlopige aangifte van 2018 volstaat niet om een financieel precaire toestand te staven. Per brief van 3/3/2022 werd door de gewestelijke entiteit gevraagd om hiervan bewijs voor te leggen tegen uiterlijk 3/4/2022. De overtreder reageerde niet op dit schrijven, waardoor met de vermeende financieel precaire toestand van de overtreder geen rekening wordt gehouden.

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 6/8/2018 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt. Deze beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 10.800 euro.

Ten slotte zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen verdere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.”

3.

Verzoekende partij toont niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de ernst van de milieumisdrijven, als eerste waarderingscriterium om het boetebedrag te bepalen, foutief of kennelijk onredelijk is en dat deze de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. Haar kritiek vormt eerder opportunitetskritiek, waarbij ze haar visie over de begroting van de boete op basis van de ernst hiervan stelt tegenover deze van de gewestelijke entiteit, die ter zake in het licht van het mogelijke boetebedrag over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt. Ze toont niet aan dat er in voorliggend dossier een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de boete die wordt opgelegd.

Wat betreft de 3 vangkooien stelt ze dat ze deze maakte in functie van de principieel toegelaten bestrijding van vossen en beweert ze dat ze deze dagelijks controleerde en daarmee nooit iets anders ving. Ze merkt op dat deze kooien enkel niet voldeden aan bepaalde specificaties en wijt dit aan het feit dat ze deze zelf maakte. De vaststelling dat verzoekende partij de kooien zelf had gemaakt vormt geen verschoning voor het feit dat deze niet voldeden aan de wettelijke criteria voor vallen voor de bestrijding van vossen omdat ze deze evengoed conform deze criteria kon bouwen. Ze maakt daarbij bovendien ten onrechte abstractie van het belangrijke gegeven dat er daardoor ook andere dieren in deze kooien konden terechtkomen, zonder enige ontsnappingsmogelijkheid, te meer er daarin dierlijk afval lag waardoor onder meer roofvogels hiertoe werden aangetrokken. Haar bewering dat ze de kooien dagelijks controleerde doet daaraan geen afbreuk en is overigens ook vereist bij het gebruik van reglementaire vallen.

Wat betreft het gif, de 7 veerklemmen en de 92 stroppen stelt ze dat deze nog aan haar vader toebehoorden en benadrukt ze dat ze daarvan geen gebruik maakte, zoals blijkt uit het feit dat ze niet vangklaar stonden opgesteld. Verzoekende partij wordt echter enkel beboet voor het bezit en dus niet voor het gebruik hiervan, terwijl hun afkomst daarbij niet relevant is. Ze betwist ook niet dat dit verboden vangtuigen zijn omdat ze onder meer niet selectief zijn en dat het gif al sinds 2004 in de Europese Unie is verboden.

Wat betreft de dode buizerd en de 4 dode waterhoenen wijst ze op de vaststelling dat uit hun autopsie bleek dat ze geen tekenen van afschot vertoonden, zodat haar verklaring dat ze deze niet heeft gevangen geloofwaardig is. Verzoekende partij wordt echter enkel beboet voor het bezit van deze beschermde soorten, waarbij hun afkomst niet relevant is. In de rand hiervan wordt opgemerkt dat de vaststelling dat de buizerd niet was afgeschoten niet betekent dat deze niet in een illegale vangkooi van verzoekende partij is terechtgekomen.

Verzoekende partij maakt tenslotte ten onrechte abstractie van de overweging in de bestreden beslissing dat ze 'aangesteld is/was als bijzonder veldwachter en in deze hoedanigheid een voorbeeldfunctie vervult'. Ze voert hierover geen betwisting, terwijl bezwaarlijk ernstig kan worden betwist dat een (voormalige) bijzondere veldwachter een professioneel is, die zeer goed op de hoogte is en alleszins moet zijn van het Jachtdecreet, het Jachtvoorwaardenbesluit en het Soortenbesluit.

Gelet op deze vaststellingen voert verzoekende partij geen concrete pertinente argumenten aan waaruit blijkt dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de ernst van de feiten kennelijk onredelijk is. Haar opmerking dat de strafrechtbank haar voor de inbreuken op de Wapenwet de gunst van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling verleende, terwijl deze strafbare feiten veel ernstiger zijn dan de milieumisdrijven waarvoor haar een geldboete wordt opgelegd, doet daaraan geen afbreuk. Ongeacht de vaststelling dat het aan de procureur des Konings staat om op basis van allerlei elementen, en dus niet enkel op basis van de ernst van de strafbare feiten, af te wegen of er al dan niet wordt gekozen voor strafrechtelijke vervolging, is er sprake van twee onderscheiden procedures met andere strafbare feiten en een andere entiteit die daarover oordeelt, zodat de verschillende 'strafmaten' niet zonder meer kunnen worden vergeleken.

4.

Verzoekende partij toont niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de gevolgen van de overschrijding van de haar opgelegde decretale ordeterminen kennelijk onredelijk is in het licht van de ernst van de milieumisdrijven en dat er redenen zijn om de boete bijkomend te verminderen omwille van het tijdsverloop van de boeteprocedure.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van 5 jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalst (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.35, §1 DABM). Vanaf deze kennisgeving beschikt ze dan over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, die wordt geschorst door het voorstel tot betaling van een geldsom (16.4.36, §3, lid 4 DABM), waarna

ze haar beslissing binnen een termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel 16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordeterminen waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijneis als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidstoezicht uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

Uit het administratief dossier blijkt dat de procureur des Konings op 4 juni 2018 beslist dat de milieumisdrijven niet strafrechtelijk zullen worden behandeld en dat de gewestelijke entiteit deze beslissing op 7 juni 2018 ontvangt. De gewestelijke entiteit brengt verzoekende partij vervolgens op 6 augustus 2018 op de hoogte van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen, waarna verzoekende partij op 31 augustus 2018 haar schriftelijk verweer bezorgt. De gewestelijke entiteit beslist uiteindelijk op 6 april 2022 om een geldboete op te leggen, waarvan ze verzoekende partij op 14 april 2022 in kennis stelt. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een geldboete en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe dus met ongeveer 38 maanden overschreden.

Verzoekende partij betwist niet dat de vervalt termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit een geldboete kan opleggen voor de milieumisdrijven nog niet is verstreken. Ze verwijt de gewestelijke entiteit enkel dat deze de ordeterminen en in het bijzonder haar beslissingstermijn van 180 dagen niet respecteerde, terwijl er geen concrete elementen voorliggen die dit tijdsverloop kunnen verantwoorden en er met name (met uitzondering van de vraag aan verzoekende partij tot bijkomende informatie over haar financiële toestand) geen bijkomende onderzoekdaden gebeurden en het dossier niet complex is. Ze meent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocEDURE diende te worden afgehandeld dermate is overschreden dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering tot 0 euro dan wel minstens een herleiding van de boete met 75% in plaats van met 38%.

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat 'de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen', maar dat de opgelegde boete omwille van het lange tijdsverloop wordt verlaagd van 15.683 euro tot 10.800 euro ofwel met 4.883 euro. Hieruit blijkt dat ze erkent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocEDURE in het licht van de concrete omstandigheden moest worden afgehandeld dermate is overschreden dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering om het mogelijk nadeel dat verzoekende partij heeft geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen. De gewestelijke entiteit geeft daarbij concreet aan van welk basisbedrag ze vertrekt en hoeveel dit wordt verlaagd, zodat het College in het kader van de legaliteitstoets waarmee het is belast kan beoordelen of de toegepaste vermindering van de boete niet kennelijk onredelijk is in het licht van de termijnoverschrijding en de gegevens van het dossier.

Verzoekende partij voert geen betwisting over het feit dat de overschrijding van de redelijke termijn in voorliggend dossier geen gevolgen had uit het oogpunt van de bewijslevering en haar rechten van verdediging niet heeft aangetast. De vaststelling dat de gewestelijke entiteit haar ruim na het verstrijken van de beslissingstermijn alsnog bijkomende informatie vroeg over haar financiële toestand doet hieraan op zich geen afbreuk. Ze maakt ook niet aannemelijk dat ze hierdoor zichtbaar schade of nadelen heeft ondervonden en reikt alleszins geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat het mogelijks door haar geleden nadeel door het overschrijden van de ordeterminen niet adequaat is hersteld door de herleiding van het initiële boetebedrag. Ze toont niet aan dat een bestraffing in het licht van de aard en de ernst van de feiten niet langer passend en noodzakelijk is. Ze toont tenslotte ook niet aan dat de door de gewestelijke entiteit toegepaste herleiding van de boete niet evenredig is met de termijnoverschrijding in het licht van de concrete gegevens van het dossier.

5.

Verzoekende partij maakt afdoende aannemelijk dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag onvoldoende rekening houdt met haar precaire financiële toestand en dat de bestreden beslissing op dit punt niet afdoende is gemotiveerd en kennelijk onredelijk is. Ze toont afdoende aan dat de opgelegde boete disproportioneel is in het licht van haar financiële draagkracht en dat (ook) dit een reden vormt voor een (bijkomende) verlaging van de boete.

Uit het dossier blijkt dat verzoekende partij de gewestelijke entiteit tijdens de bestuurlijke boeteprocedure in haar schriftelijk verweer informeerde over haar beperkte financiële draagkracht. Ze wees daarbij met name op haar inkomsten van juli 2018, ten bewijze waarvan ze een loonbon van Acerta bijbracht, en legde ook het voorstel van vereenvoudigde aangifte van de fiscus met betrekking tot het aanslagjaar 2018 voor. In die optiek kan de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing bezwaarlijk oordelen dat 'deze voorlopige aangifte van 2018 niet volstaat om een financieel precaire toestand te staven'. Ongeacht de vaststelling dat dit stuk wel degelijk minstens een begin van bewijs vormt van de financiële toestand van verzoekende partij, had de gewestelijke entiteit alleszins ook kennis van de meest recente maandelijkse inkomsten van verzoekende partij op het ogenblik dat ze in beginsel een boetebeslissing moest nemen, zodat ze hiermee ten onrechte geen rekening houdt. Hoewel dit niet expliciet blijkt uit de bestreden beslissing, kon de gewestelijke entiteit hiervan ook geen abstractie maken omdat dit bewijsstuk door het lange tijdsverloop van de boeteprocedure ondertussen (mogelijks) niet meer actueel is. De oorzaak hiervan ligt immers bij de gewestelijke entiteit, die heeft nagelaten om haar beslissing te nemen binnen de voorgeschreven termijn en met name op het ogenblik dat de twee stukken van verzoekende partij over haar financiële toestand nog actueel waren. Het feit dat de gewestelijke entiteit verzoekende partij op 3 maart 2022 alsnog tevergeefs vroeg om, in navolging van de melding in haar schriftelijk verweer van haar precaire financiële toestand, hierover voor 3 april 2022 bijkomende stukken bij te brengen, teneinde een correcte inschatting te kunnen maken van haar financiële draagkracht, waarna ze al op 6 april 2022 een beslissing nam, doet daaraan geen afbreuk. Ongeacht de vaststelling dat er hiervoor in het licht van de ondertussen verstreken termijn sinds de opstart van de boeteprocedure aan verzoekende partij slechts een korte termijn werd verleend, is het oordeel in de bestreden beslissing dat er 'met de vermeende financieel precaire toestand van de overtreder geen rekening wordt gehouden' omdat verzoekende partij daarop niet (tijdig) reageerde kennelijk onredelijk. Zoals gesteld, beschikte de gewestelijke entiteit op het ogenblik van de boetebeslissing wel degelijk over bepaalde stukken waaruit de financiële toestand van verzoekende partij bleek.

Het gegeven dat verzoekende partij de gewestelijke entiteit tijdens de bestuurlijke boeteprocedure onvoldoende informeerde over haar precare financiële toestand belet bovendien niet dat ze dit argument alsnog voor het College kan opwerpen en het College hiermee rekening kan houden bij de beoordeling van de proportionaliteit van de boete. Het College kan na gehele of gedeeltelijke vernietiging van de boetebeslissing immers zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt (artikel 44 DBRC-decreet). Het beschikt bij de behandeling van het jurisdictioneel beroep dus over een eigen beoordelingsbevoegdheid en beslist daarbij op grond van de meest actuele elementen die haar regelmatig worden voorgelegd, zodat het bij de beoordeling van de boete rekening kan houden met nieuw aangereikte gegevens. Gelet op het punitief karakter van een bestuurlijke geldboete vormt de financiële draagkracht van de overtreder één van de elementen waarmee het College in het licht van de waarderingscriteria in de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM rekening kan houden.

Het College oordeelt op basis van de financiële gegevens die door verzoekende partij tijdens de bestuurlijke boeteprocedure werden voorgelegd en op basis van de thans voorliggende bijkomende gegevens, met name de loonbonnen van Acerta van januari, februari en maart 2022, dat verzoekende partij afdoende aantoont dat de opgelegde boete disproportioneel is in het licht van haar financiële draagkracht en dat dit een reden vormt voor een (bijkomende) verlaging van de boete. Hoewel de voorliggende stukken geen absolute zekerheid geven over het werkelijk vermogen van verzoekende partij en over welke financiële middelen ze feitelijk beschikt omdat niet valt uit te sluiten dat ze nog andere inkomsten geniet, zijn ze alleszins richtinggevend wat betreft haar financiële draagkracht en blijkt daaruit dat ze een eerder beperkt inkomen geniet. Ze heeft de gewestelijke entiteit hierop tijdens de bestuurlijke boeteprocedure ook expliciet gewezen, hetgeen er klaarblijkelijk op wijst dat dit element voor haar een belangrijk aspect vormt bij de bepaling van de boete. Het College stelt vast dat de bestreden boete, die mits een gemotiveerd verzoek eventueel kan worden afbetaald, de maandelijkse inkomsten van verzoekende partij aanzienlijk overstijgt. In die optiek oordeelt het College dat het *in casu*, mede gelet op de pensioengerechtigde leeftijd van verzoekende partij, redelijk is om hiermee rekening te houden bij de beoordeling van de hoogte van de boete.

In zoverre verzoekende partij stelt dat er bij de beoordeling van de hoogte van de boete ten onrechte geen rekening is gehouden met haar financiële situatie is het middel gegrond.

V. Indeplaatsstelling

1.

Het College kan na de gehele of gedeeltelijke vernietiging van de bestreden beslissing zelf een beslissing nemen over het bedrag van de boete en bepalen dat zijn uitspraak daarover de vernietigde beslissing vervangt (artikel 44 DBRC-decreet). De boete moet, zoals gesteld, evenredig zijn tot de feiten, waarbij de hoogte hiervan wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd.

2.

Zoals blijkt uit het administratief dossier ligt er voldoende bewijs voor dat verzoekende partij 3 illegale vangconstructies opstelde en respectievelijk 1 gifstof, 4 veerklemmen, 92 stroppen, 1 dode buizerd en 4 dode waterhoenen in haar bezit had, in strijd met het Jachtdecreet, het Jachtvoorwaardenbesluit en het Soortenbesluit. Het College oordeelt in navolging van de gewestelijke entiteit dat het in het licht van de feitelijke gegevens van de zaak is aangewezen om voor deze milieumisdrijven aan verzoekende partij een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen.

Wat betreft de beoordelingscriteria van de ernst van de feiten en de frequentie onderschrijft het College het gemotiveerde standpunt hierover van de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing, zodat het (basis)bedrag van de boete wordt bepaald op 17.425 euro. Dit standpunt wordt ook onderschreven wat betreft het beoordelingscriterium van de omstandigheden waarin verzoekende partij de milieumisdrijven heeft gepleegd of beëindigd en in het bijzonder wat betreft haar leeftijd, haar (voormalige) hoedanigheid als bijzondere veldwachter, haar medewerking aan het onderzoek door vrijwillig toestemming te geven voor een huiszoeking en de vaststelling dat de gewestelijke entiteit haar beslissingstermijn overschreed. Het boetebedrag wordt om die reden ook verminderd met 6.625 euro tot 10.800 euro.

Wat betreft het beoordelingscriterium van de omstandigheden en in het bijzonder de financiële draagkracht van verzoekende partij wijkt het College af van het standpunt van de gewestelijke entiteit. Het College gaat in het licht van de concrete omstandigheden en de voorliggende stukken over tot een bijkomende herleiding van de boete met 20% tot 8.640 euro. Er bestaat in het licht van de ernst van de staffbare feiten geen reden om deze boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging.

VI. Beslissing

1. De bestreden beslissing wordt vernietigd.
2. Het College legt ter vervanging van de vernietigde beslissing aan verzoekende partij een alternatieve bestuurlijke geldboete op van 8.640 euro.
3. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 26 januari 2023 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,